
Veiledning og retningslinjer til forordning (EU) 2015/340

Innhold

1.	Innledning	2
2.	Søknadsskjemaer – flygeledere og utdanningsorganisasjoner for flygeledere.....	2
3.	Luftfartstilsynets saksbehandlingstid – generelle retningslinjer	2
4.	Gebyrer	3
5.	Flygeledersertifikat.....	3
6.	Utdanningsorganisasjoner for flygelederutdanning	3
6.1	Sertifisering	3
6.2	Godkjenning av conversion training	3
6.3	Endringer	3
7.	Treningsprogram for flygeledere	4
8.	Language Assessment Bodies (LAB).....	4
9.	Alternative means of compliance	4
10.	Luftfartstilsynet som klageinstans.....	5
11.	Luftfartstilsynets reaksjon på manglende overholdelse av regelverk og brudd på bestemmelser	5
11.1	Organisasjon.....	5
11.2	Personell	5
11.3	Reaksjonspolicy ved brudd på luftfartslovgivningen	5
12.	Dispensasjon fra bestemmelsene.....	6

Forordningen trådte i kraft 1.august 2016 og er inntatt i Forskrift 17. juni 2016, nr. 710 om utdanning og sertifisering av flygeledere (BSL C 3-1). Vedleggene til forordning (EU) 2015/340 ble gjort gjeldende fra 1.1.2017.

1. Innledning

Denne veiledningen og retningslinjene ivaretar spesielt forordningens Annex I og Annex III.

Veiledningen omfatter ikke de medisinske kravene til flygeledere, aero-medical examiners (AME) eller aero-medical centers (AeMC) som nevnt i Annex III og Annex IV. Retningslinjer for de medisinske krav og spesifikasjoner finner du på www.luftfartstilsynet.no under Flymedisin og medisinske krav. På Luftfartstilsynets internettside vil du også finne informasjon om godkjente flyleger (AME) og medisinske sentere (AeMC).

2. Søknadsskjemaer – Flygeledere og utdanningsorganisasjoner for flygeledere

Følgende skjemaer benyttes:

- NF-1119 Application for Air Traffic Controller Licence (søknadsskjema for flygeledere)
- NF-1100 Application for ATCO Training Organisations (søknadsskjema for utdanningsorganisasjoner)

Det er også utarbeidet en egen veiledning for søknad om utstedelse av flygeledersertifikater (Veiledning for NF-1119 – søknad om utstedelse av flygeledersertifikater) som er publisert på Luftfartstilsynets hjemmeside.

Følgende samsvarsmatriser for organisasjoner er tilgjengelig:

- Compliance Matrix for TO - 216/2008
- Compliance Matrix for TO - 2015/340
- Compliance Matrix for Language Assessment Bodies - 2015/340
- Compliance Matrix for Continuation training - 2015/340
- Compliance Matrix for Unit Training - 2015/340
- Compliance Matrix for Initial Training - 2015/340
- Compliance Matrix for OJTI Training og/eller Assessor Training - 2015/340 (vil publiseres på et senere tidspunkt)

Continuation training består av Refresher og Conversion training (se også pkt. 6.2).

3. Luftfartstilsynets saksbehandlingstid – Generelle retningslinjer

Sertifisering som utdanningsorganisasjon (institusjonell utdanning):	6 mnd.
Sertifisering som utdanningsorganisasjon (enhets-/vedlikeholdstrening):	6 mnd.
Endringer i eksisterende sertifisering:	1 mnd.
Godkjenning av treningsprogram:	6 uker
Endringer i godkjenning:	1 mnd.
Godkjenning av alternative metoder/prosedyrer for etterlevelse (avvik fra AMC):	3 mnd.
Utstedelse av flygeledersertifikat:	14 dager
Godkjenning av Language Assessment Methods:	3 mnd.
Klagebehandling ved avslutning av enhetstrening:	2 mnd.

4. Gebyrer

De fleste godkjenninger og sertifiseringer er gebyrbelagt, og gebyrene er beskrevet i Forskrift om gebyr til Luftfartstilsynet mv. (BSL A 1-2).

5. Flygeledersertifikat

For å søke om flygeledersertifikat skal skjema NF-1119 med tilhørende veiledning benyttes.

Det er stilt særlige krav for å oppnå sertifikat, samt om vedlikehold og fornyelse av sertifikat for flygeledere. Kravene er beskrevet i forordningens Annex I.

6. Utdanningsorganisasjoner for flygelederutdanning

Utdanningsorganisasjoner for flygelederutdanning skal være sertifisert.

6.1 Sertifisering

For å søke om sertifisering som utdanningsorganisasjon benyttes skjema NF-1100 (kryss av under certification). Det må utarbeides samsvarsmatriser for relevante deler både for forordning (EC) 216/2008 og forordning (EU) 2015/340. Luftfartstilsynet har publisert samsvarsmatriser som kan benyttes.

6.2 Godkjenning av conversion training

For godkjenning av conversion training skal Luftfartstilsynets retningslinjer knyttet til sikkerhetsrelaterte endringer for tjenesteytere følges. Retningslinjene er publisert på www.luftfartstilsynet.no.

Den enkelte tjenesteyters prosedyre for å gjennomføre sikkerhetsrelaterte endringer skal være godkjent av Luftfartstilsynet. I forbindelse med endringer hos en tjenesteyter som utøver lufttrafikkjeneste skal en risikoanalyse avklare behovet for trening. Når dette er aktuelt skal det for flygeledere være utarbeidet en «Conversion Training Program» som må oversendes Luftfartstilsynet som en del av sikkerhetsdokumentasjonen for endringen. Krav til innholdet i slike treningsprogrammer er beskrevet i samsvarsmatrisen Compliance Matrix for Continuation training - 2015/340 som er publisert for utdanningsorganisasjoner på Luftfartstilsynets internettside.

6.3 Endringer

Følgende endringer må søkes godkjent på forhånd (skjema NF-1100):

- Navn på TO, foretaksform og/eller tilknytning til tjenesteyter,
- Endring (tilbaketrekking/nye) treningsprogram (i vedlegg til sertifikatet)
- Etablering av nye treningslokasjoner og avvikling av eksisterende
- Endring av øverste ansvarlig i organisasjonen (accountable manager)
- Endring i relevante elementer i TOs styringssystem

Alle andre endringer skal varsles Luftfartstilsynet i henhold til en prosedyre hos utdanningsorganisasjonen. Denne prosedyren skal godkjennes av Luftfartstilsynet. Utdanningsorganisasjonen kan forvente tilbakemelding innen 10 arbeidsdager.

7. Treningsprogram for flygeledere

Treningsprogram for flygeledere skal være godkjent. Slike treningsprogram er grunnleggende flygelederopplæring (basic training), rettighetsopplæring (rating training), enhetstrening (unit training) og vedlikeholdstrening (continuation training som består av refresher training og conversion training – se pkt. 6.2).

For å søke om godkjenning av treningsprogram skal skjema NF 1100 benyttes (kryss av under approval of training programs). Kravene til treningsprogram står beskrevet i forordningens Annex I og III.

Luftfartstilsynets samsvarsmatriser må legges ved i søknaden.

8. Language assessment bodies (LAB)

Forordningen stiller krav til Language Assessment Bodies (LAB) som gjennomfører språktesting av flygeledere. For å få nødvendig godkjenning som LAB benyttes skjema NF-1100 (kryss av under other approvals), og det legges ved samsvarsmatrise for Language Assessment Bodies.

Luftfartstilsynet skal godkjenne evalueringsmetodene og prosessene til en LAB. Det er også satt kompetansekrav til den som skal være språksensor samt at det skal gis vedlikeholdstrening til språksensorer som LAB skal følge opp. Luftfartstilsynet utsteder ikke sertifikater til språksensorer.

LAB skal også ha etablert en ordning med klagerett for de som blir språktestet.

Utdanningsorganisasjoner og tjenesteytere må gjennom sitt styringssystem beskrive hvilke(n) språktest som skal/kan benyttes og hvem som gjennomfører testene.

Det er tre alternativer med hensyn til hvem som kan være LAB:

- LAB etablert hos tjenesteyter/utdanningsorganisasjon
- LAB knyttet til tjenesteyter/utdanningsorganisasjon gjennom avtale/kontrakt med leverandør av språktest
- LAB som selvstendig organisasjon

For de to første alternativene er det tjenesteyter/utdanningsorganisasjonen som søker nødvendig godkjenning og som må sikre at kravene innfris og bestemmelsene overholdes.

Dersom LAB er en selvstendig organisasjon skal det samme skjemaet benyttes, men LAB sender søknaden selv. Relevant dokumentasjon vedlegges søknaden.

9. Alternative means of compliance

ATCO.AR.A.015 Means of compliance

Forordningen gir anledning til å etablere andre standarder enn det som er beskrevet i Acceptable Means of Compliance (AMC). Det er formelle krav til fremgangsmåte for å ta i bruk andre standarder som må følges, med krav til omfattende dokumentasjon samt samsvarsanalyse.

Følgende fremgangsmåte benyttes:

- Skjema NF 1100 skal benyttes (kryss av under other approvals) og samsvarsanalyse samt utfyllende dokumentasjon legges ved

- Samsvarsanalysen skal være komplett og dokumentert gjennom en sikkerhetsanalyse. Se også ATCO.OR.B.005

Luftfartstilsynets vurdering av søknaden:

- Dersom søknaden ikke aksepteres av Luftfartstilsynet vil søker informeres og avslag begrunnes
- Dersom søknaden aksepteres av Luftfartstilsynet vil godkjenning sendes til søker
- Luftfartstilsynet informerer EASA om begrunnelse for aksept og oversender all tilhørende dokumentasjon
- Luftfartstilsynet informerer i tillegg andre medlemsstater

10. Luftfartstilsynet som klageinstans

Forordning (EU) 2015/340 stiller krav til at myndigheten skal ha opprettet klageordninger. Luftfartstilsynet er endelig klageinstans som betyr at vedtak i en klagesak ikke kan påklages. Forvaltningsloven regulerer generell klageadgang for personer og organisasjoner der det er fattet et enkeltvedtak.

BSL C 3-1 §§6-8 beskriver krav til saksbehandling hos utdanningsorganisasjonen i forbindelse med avslutning av enhetstrening. Forvaltningslovens regler gjelder ved slike vedtak og klagebehandling. Dersom en flygelederelev eller flygeleder vil benytte seg av retten til å klage på vedtak fattet av utdanningsorganisasjonen er Luftfartstilsynet klageinstans, jf. §9.

11. Luftfartstilsynets reaksjon på manglende overholdelse av regelverk og brudd på bestemmelser

11.1 Organisasjon

Dersom Luftfartstilsynet avdekker manglende overholdelse av bestemmelsene for utdanningsorganisasjoner vil organisasjonen varsles skriftlig. Avvik klassifiseres i 2 kategorier avhengig av alvorlighets-graden.

- Alvorlige avvik (Level 1) medfører en øyeblikkelig reaksjon fra Luftfartstilsynet. Sertifikatet til utdanningsorganisasjonen vil vurderes trukket, begrenset eller suspendert inntil aksepterte tiltak er gjennomført.
- Andre avvik (Level 2) medfører at utdanningsorganisasjonen må gjennomføre nødvendige korrigerende tiltak. Slike tiltak skal aksepteres og gjennomføres i henhold til en godkjent tidsplan.

11.2 Personell

Dersom Luftfartstilsynet avdekker manglende overholdelse av bestemmelsene for sertifikatnehavere vil sertifikatnehaver og arbeidsgiver varsles skriftlig.

Luftfartstilsynets reaksjon vil være suspensjon eller tilbaketrekking av sertifikat, rettighet eller rettighets-/enhetspåtegning.

11.3 Reaksjonspolicy ved brudd på luftfartslovgivningen

Luftfartstilsynet har med hjemmel i Luftfartsloven anledning til å gi advarsel, pålegg, tilbakekalle, suspendere eller begrense et sertifikat, rettighet, godkjenning eller tillatelse, ilegge

overtredelsesgebyr, tvangsmulkt eller politianmelde et forhold. Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt kan brukes når virksomheter og enkeltpersoner ikke overholder luftfartslovgivningen.

12. Dispensasjon fra bestemmelsene

Jf. Forordning (EC) 216/2008 gis det i veldig spesielle tilfeller anledning til å innvilge dispensasjon fra denne og de tilhørende forordningene, deriblant forordning (EU) 2015/340. Dette er beskrevet i Art. 14 punkt 4-7. Det stilles strenge krav til dokumentasjon og argumentasjon.